

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Narratio comica de amicitia Damonis ac Pythiae

Omichius, Franciscus

Noribergae, 1617

Actus II.

[urn:nbn:de:bsz:31-138648](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138648)

ledicere, qui malefacere quibusvis potest.
Verum quid otiose cesso? quin potius iter
Athenas dirigo. Vos interim bene va-
lete ac vivite.

Actus II. Scena I.

PLATO, NUNCIUS.

Dionysius Siciliae rex, itemque Dion, mi-
hi longo tempore amicissimus, mis-
sis literis, etiam atque etiam me rogant, ne
in Siciliam dubitem quam primum trans-
fretare; Id enim toti regno plurimum
esse profuturum: quod rex adolescens
magno jam institutionis & consilij mei
desiderio teneatur. Ego vero incertus
sum, utrum faciam? committamne me
huic itineri? an scriptis literis me ventu-
rum negem? Nam vir sapiens priusquam
aliquid incipiat, secum accuratè oportet
meditari, quid vel commodi ex incepto
suo consequi possit. Hæc igitur si per-
pendo, & quæ sit mea infirmitas, attenti-
us considero; alieno me hercule tempore
iter illud ingressurus videor. Hominem
enim ætate confectum procellis æquoris,
& tempestatum injurijs sese exponere,
mini-

minimè consultum videtur. Prætereà, etsi non haberem quod Neptunum accusarem, sed incolumis Syracusarum urbem ingrederer; tamen non liquet, an rex monitis & consilijs meis locum sit daturus? Nam & superioribus annis navigavi in Siciliam, ac seniore[m] Dionysium de regum officijs commonefeci, suasiq[ue], ut esset placidè potens, neq[ue] imperium vi & crudelitate injusta se stabiliturum speraret. Sed ille me ditione sua expulit: & ego exsul captus in servitutem datus, de ipsa prope modum vita periclitatus fui. Si itaq[ue] Dionysius filius paternum referat ingenium: (ut mali corvi, malum esse solet ovum) in capitis discrimen certissimum conjiciar.

His de causis domi potiùs manendum, quàm peregrè abeundum mihi videretur.

Ex altera tamen parte etiam illud occurrit: quòd non solùm nobis nati simus; sed partem ortus nostri alij quoq[ue] homines sibi vindicent. Idcirco enim in hujus mundi domicilio à Dijs immortalibus collocati, & ratione, sapientia, atq[ue] eruditione ornati sumus; ut fructum ingenij doctrinæ

doctrinaq; nostræ in proximum quemq;
transferamus. Petenti igitur regi ope-
ram meam non possum denegare: sed
audacter ad opus accedam, si fortè aliquis
ex meâ cohortatione fructus ad Siculos
redundaret. Nam si regis ingenium fe-
rox ac fœvum mollire non nihil atq; ad le-
nitatem inflectere: ac certâ & laudabili
gerendæ Reipub. formâ ipsi præscriptâ,
efficere possem ut, secus quàm parens fe-
cit, clementiâ in cives suos uteretur: esset
sanè, de quò mihi gratularer, & profecti-
onis hujus nequaquam me poeniteret.
Sed tabellarium advenientem conspi-
cor, qui responsum (nisi fallor) à me po-
stulabit.

NUNCIUS Doctissime Domine, est-
né animus tibi mecum Syracusas profici-
sci: quemadmodum rex meus petuit?

PLATO. De hoc ipso jam mecum con-
sultavi, sitné manendum, an abeundum.
Vides meam senectutem ad longinqua
conficienda itinera minus idoneâ. Quod
si insuper hujus præfectionis nullus fru-
ctus ostenderetur: Id longè magis dole-
rem. Speremus tamen optima, atq; iti-
neri

C

neri

neri nos accingamus. tu si paratus es satis, ego in mora non ero.

NUNCIUS. Quod venerande atq; optime senex, iter mecum inire, & ad regem nostrum vis contendere: laudo, & magnas tibi ago gratias. Neq; dubites, quin rex Dionysius operam tuam liberaliter sit remuneraturus. Interim ego omnia adornabo, ut quamprimùm navem conscendere, & ventis secundis in Siciliam trajicere possimus. Nam & mihi hoc tempus, quo domo absum, nimis longum videtur.

PLATO. Intrò itaq; eamus, & ad iter necessaria comparemus.

NUNCIUS. Sequor.

Actus II. Scena 2.

AMICITIA, VERITAS.

Proh Deum atq; hominum fidem! Itane tandem ab omnibus repudior, ut nemo sit mortalium, qui me hospitio excipiat? Omnes quidem nomen Amicitiae crepant, sed ipsa res planè friget, atq; inter homines extincta esse videtur. Ego itaq;

itaq; virgo misella, egens, deserta, abjecta, his propemodum terris cogor excedere.

VERITAS. Mulieris alicujus vocem modò audire mihi visa sum. Atq; eccam. Hei mihi, quàm flebiles edit sonos! quàm amaras fundit lacrimas! Accedam ad illam, & percontabor de causis tristitiæ: fallam te esse, mulier, cupio? Quid est, quod sic ejulas? Quis te adversus oppressit casus? Licernè hæc ex te cognoscere?

AMICITIA. Fatum meum miseror ac lugeo, cui apud mortales nusquam locus. Si igitur fugæ comitem te mihi vis adjungere: quæso mentem tuam mihi aperias.

VERITAS. Atqui ignoro, charissima, quanam sis tu, & quorsum tendas?

AMICITIA. Amicitiam me usurpant, qui boni ac sapientes sunt. Horum autem quia vix totidem sunt numero, quot Saturno fuerunt filii: jam extremis per terras factis vestigiis, in cælum sobvolatura sum.

VERITAS. Ergonè, ô Dearum nobilissima, in tam vasto mundi ambitu nullus Amicitiaë relictus est locus? Fuit tempus, cum putarem, me solam terrigenis invisam esse: me solam exulio damnatam. Nunc verò ambæ (ut video) eidem obnoxiaë sumus infortunio. Itaq; conjunctæ, si placet, fugam arripiemus.

AMICITIA. Verùm & tu prius nomen tuum mihi ediffere.

VERITAS. Nomen veritatis est mihi, quæ perinde ac tu nullo numero & loco habeor, eandemq; tecum fortunam experior. Nam & à privatorum domibus exulò, agrosq;, silvas ac solitudines peragro. Nec in potentiorum limina admittor, ubi regnat Adulatio, Fraus, Simulatio, Calumnia ac similes pestes. Virritatem quisquis profiteretur, aut fatui hominis somnium censetur, aut profligatissimorum hominum odiis atq; injuriis exponitur. Succedit in locum Veritatis Mendacium: quemadmodum & cæterarum virtutum sedem omnis generis vicia occuparunt. Itaq; capi egomet aliquando mecum sic cogitare: Hem, Magnates ac Principes
me

me dedignantur ac repudiant. Quid si plebecula, mei miserta, favore suo me complecteretur? Quare cum ad plebejos accederem: initio quidem humaniter me exceperunt: mox verò (quod fieri posse non arbitrabar) me in exsiliū eiecerunt. Ut ita verum experiar, quòd quales sint domini, tales servi: quales principes, tales subditi. Quippe tam summi, quam infimi, cooperti sunt vitiis atq; flagitiis. Nec pudet eos jactare sua scelera, aut rectè factorum nomine quasi in volucro quodam tegere.

Adeò passim Veritas contemnor atq; abjicio: adeò (quod cum summo dolore queror) omnibus invisa repudior.

AMICITIA. Molestum est mihi cognoscere, ò Veritas, quòd tu eodem malo, quo ego jacteris, neq; uspiam consistendi aut commorandi locum invenias.

VERITAS. Atqui vix credibile videatur, mea Amicitia, tibi nullum inter homines locum relinquere. Certè enim nulla res est, quæ pulcritudine ac dignitate tecum possit comparari. Te & juvenes, & senes: Et splendidiore, & tenuiore in oculis

culis ferunt. Quis enim est, qui non expectat amicitiam? Quorsum tot fœdera feriuntur? tos societates ineuntur. Nonnè ad confirmandam ac stabiliendam amicitiam? Itaq; non usq; adeò mentes omnium à te averisæ videntur.

AMICITIA. Sed heustu, nonnè illud ad aures tuas aliquando venit? Vulgus amicitias utilitate probat. Quæcunq; enim hoc seculo junguntur amicitia: eæ privati emolumenti causa junguntur. Hinc qui locupletes & copiosi, ac munifici sunt, amicis abundant. Et donec eris felix, multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila, solus eris. Uno verbo, larvam amicitia: præ se ferunt omnes: veram ac genuinam amicitia: faciem nusquam videris. Itaq; diutius hîc durare nequeo. Nâ eo sum ingenio, ut bonos ac honestos viros inter se devinciam, quiq; solius virtutis rationem ducant in concilianda amicitia, & eam sincerè, ac sine dolo & fraude tueantur. Quiq; non spe commodorum suorum, sed solius amici gratia faciunt, quicquid faciunt: & cùm in secundis, tùm in adversis rebus iidem sint semper.

VERI-

VERITAS. Doceas me quæso, mea
tu, ane unquam ejusmodi habueris se-
clatores, qui vel sanguinem ac vitam pro-
fundere non dubitarint?

AMICIT. Reperi sanè nonnullos & in
Græcia, & in Italia, tam fideles mutuae a-
micitiæ cultores, ut alter pro altero & o-
pes, & liberos, & uxorem, & deniq; sei-
psum periculò exponere sustinuerit. Cu-
jusmodi perhibentur Pylades atq; Orestes:
Patroclus & Achilles: Titus atq; Gisippus:
item Nisus & Euryalus. Ab his me in ho-
nore habitam, verè possum prædicare. Ex
quo autem illi diem suum objerunt; & ipsa
propemodum occidi atq; interii. Neq; si-
milis amici videndi mihi data est ex eo
tempore copia. Veruntamen spes est fo-
re, ut in aula regis Dionysii talis aliquis mi-
hi offeratur, qui fidus sit ac constans ami-
cus. Istuc itaque me conferam, & id ne-
gotii, quantum possum, promovebo. Te
obsecro, ut in regiam me comi-
teris, si placet.

VERIT. Toto quidem animo tibi
comes

C 4

comes esse optarem. Sed nescio quomodo, aula verâ ac liberam orationem ferre non possunt. Diu itaq; ab aula exsulavi: quòd viderem, adversarias meas infensissimas, Calumniam & Assentationem, ibi primas tenere: & quicumq; me venerarentur & magni facerent, odio ac favitiâ regis, vel tyranni potiùs, aut oppressos, aut ex palatio ejectos esse. Quamobrem sine me sola istuc licebit cõtendas. Ego interim in angulum aliqùd concedam, & te, dum ex arce redeas opperiar. Vale.

Actus II. Scena 3.

NUNCIUS, DION, DIONYSIUS, PLATO.

L Audes gratesq; ago superis, qui me in tam periculoso itinere servârunt, & cum Platone incolumem huc perduxerunt. Jam pergam, atq; Dioni hero meo nunciabo, virum illum Athenis advenisse, ad quem accersendum missus eram.

DION. Diurnam tabellarii nostri absentiam valdè miror. Atq; (ita ut fit) alia

EX

ex aliis cogitanti in mentem nonnunquam venit; fieri potuisse, ut Plato in Siciliam venire recusaverit. Interdum etiam his rebus sollicitor, ne salus ipsius in discrimen uspiam venerit. Hei misero mihi si vir optimus atq; doctissimus nostrâ causâ aliquid incommodi perpeffus fuerit! Verùm opportunè tabellarium video de quo fueram locutus.

NUNCIUS. Salutem tibi opto, here.

DION. Cur tam diu in via moratus es? Annè Platonem Philosophum tecum adducis?

NUNCI. Factum est here, ut iussisti.

DION. Itaq; regi ipsi hoc quam primum necesse est referam. Atq; ex sententia res succedunt. Ecce enim Regem ipsum. Nuncium exoptabilem Rex nuncio Plato enim Syracusas jam appulit, sicut ipse tabellarius indicium mihi fecit. Equum ergo videtur, ut obviam ipsi eamus, eumq; honorificè excipiamus.

DIONYSIUS. Pergratum fecit nobis, quòd huc venerit. Itaq; cum aulico comitatu occurrentes, sapientissimum hominem gratulabundi excipiemus, ac deinceps

inceps in arcem deducemus. Verùm, est-
ne is ipsus, quem stantem illic video. Oc-
curremus homini. Salvum te, Plato, adve-
nisse gaudeo : quodq; rogatu nostro ex
Gracia ad nos proficisci non dubitaveris,
ago gratias : relaturus etiam & clementia
in te usurus, ubi ubi se offeret occasio.

PLATO. Quanquam ò Rex, multa e-
rant, quæ me ab hoc itinere deterrere po-
terant : Inter quæ illud non postremum
est : quòd ipsa senectus me infirmo-
rem facit, ut ad longinquum iter suscipien-
dum minus sim idoneus : Tamen his non
obstantibus, iter sum ingressus. Agnosco
enim, me operam meam debere omni-
bus, quibus illa prodesse potest. Idcirco si
quid consulere possum, quod in rem tu-
am sit: libenter, tum tibi, tum universo
regno tuo operam meam præstabo.

DION. Salvere te jubeo, Plato exopta-
tissime. Quàm merui, ne quid in itinere
isto incommodi (quod fieri facilè potest)
tibi accideret. Nunc verò cum te valen-
tem atq; viventem aspicio : summoperè
gaudeo. Memini enim, me puerum à te
ad laudem atq;, honestatem informari,

ari-

animumq; meum studiis Philosophicis
excoli : Pro quo equidem beneficio pa-
rem gratiam reddere non possum. Erudi-
tionem autem tuam Regi commendavi:
Qui peculiari missio tabellario te vocavit :
Ut se utili consilio , & præclaris monitis
tuis instrueres. Quemadmodum ipse di-
fertis verbis hoc à te postulabit.

DIONYS. Hæc ipsa, Plato, tui in Sici-
liam vocandi causa fuit: Ut accuratè nobis
explicares, quomodo regnum sit admini-
strandum, ut opibus firmum, copiis locu-
ples, gloria amplum, ac virtute honestum
sit. Hoc enim opus initio gubernationis à
nobis perfici, maximè videtur necessari-
um. Ac quicquid suaseris, monuerisvè: In
eo tibi nos obsequentes habebis. Scimus,
regendæ Reipubl. præcepta olim à te tra-
dita esse. Itaq; ut eadem nobis quoq; pro-
ponas, majorem in modum rogamus.

PLATO. Mihi verò pergratum est, Rex
potentissime, quòd tanta fide ac sollicitu-
dine, civium tuorù salutem defendendâ
suscipias. Ac tibi, quicquid ad Rempubli-
cam feliciter gubernandam pertinere in-
telle-

tellexero, paucis explicabo. Illud ante omnia tenendum videtur: Totius civitatis mores ad exemplum magistratuum conformari: Et nihil tam efficax esse ad inflectendas mentes ac sensus eorum, qui imperio subjecti sunt, quam ipsius principis vitam. Ut enim in bello ducum lituos castra tota sequuntur: Ita principum seu virtutes, seu vitia populus consuevit imitari. Itaque semper tu hoc facito cogites, tute ut sis optimus: Et cives tuos faciendo rectè facere doceas, Nam si ipse modestiæ, temperantiæ, ac justitiæ documenta in te dabis: & præclaris legibus atque institutis Rempublicam compones; facilè tuorum civium luxuriam & temeritatem coerceris, & virtutis laudisq; amore accendes.

Deinde in pænis exigendis moderationem adhibebis: & imperium credes gravius esse ac stabilius, quod amicitia adjungitur, quam illud, quod vi obtinetur.

Quia vero princeps non per se ac solus omnia efficere potest: necesse est consiliarios sibi adfiscat, doctos, prudentes, ingeniosos, ac viros bonos. Nam tunc de-
mum

num beatæ erunt respublicæ, si aut do-
cti & sapiêtes homines eas regere cœpe-
rint: aut qui regunt, omne suum studi-
um in doctrina ac sapientia collocarint.

Et de consiliariis quod dixi, id in ipso
corporum cælestium motu nobis adum-
bratum videtur. Jupiter enim tanquam
aliquis in cælo rex, non supremo aut imo,
sed medio quasi loco inter planetas est
positus: Saturnum puta ac Mercurium,
qui semper ejus latus cingant. Ac inter il-
los Saturnus quidem senex, & usu atq; ex-
perientiâ rerum instructus: Mercurius
verò doctus est & facundus. Ita etiã prin-
cipes, eos faciant consiliorum suorum
participes, qui & longâ experienciâ, & do-
ctrinâ præclarâ ceteros antecellût. Quiq;
donis se corrumpi non patiuntur, ut ad
gratiam jus dicant: Sed integritatis a-
mantes, fideles ac veritatis studiosi sunt.
Acut sol, decus cæli & rex stellarum om-
nium, Mercurium sibi proximè adjun-
git: Ita principes cordatis & sapientibus
viris hunc honorem habeant, ut eos à la-
tere suo nunquam discedere patiantur.
Gravis enim & intoleranda res est poten-
tia,

ria, quæ comitem non habeat sapientiam
& animi lenitatem. Sin ambæ conjungan-
tur, & ut ita dicam, amicè conspirent: dici
non potest, quantum commodi rebus hu-
manis afferant. Idq; etiam præsci illi reges
observassè mihi videntur, qui doctis ho-
minibus plurimum tribuerunt, & collo-
quia cum illis habuerunt frequentissima.
Sic Cræso familiaris fuit Solon; & Creon-
ti Thebano vates Tiresias Sic Regum Rex
Agamemnon, in bello Trojano Nestoris
usus est consilio, eumq; vel decem prætu-
lit Ajacibus. In hæc igitur exempla intuen-
s, Dionysi rex, consiliarios tibi delige
homines, sapientiâ & doctrinâ præstan-
tes.

DIONYS. Video animum tuum, Pla-
to, nostrorum commodorum studiosum:
ac probo illum docendi morem, quod ex-
empla vetusta, tanquam vades sistas, qui
promonitis ac præceptis tuis quasi spon-
deant, & veritatem illorum compro-
bent.

PLATO. Neq; illud, ô Rex, prætereun-
dum,

habent sapientiam
ambo conjunga-
ce conspirant: di-
modi rebus hu-
pensi illi reges
qui doctis ho-
runt, & collo-
quentissima
on: & Creon-
te Regum Rex
iano Nestoris
decem pratu-
exempla intu-
ios tibi delige
na praestan-

rum, Pla-
studiosum:
em, quod ex
les listas, qui
s quasi spon-
m compro-
x. praterent
dura,

dum, ut in delectu amicorum, tantum vi-
rorum bonorum habeas rationem: quo-
rum fide ac probitate tuto niti, & tam in
secundis quam adversis rebus juvari ab i-
psis possis. Neq; verò (quod pace tuâ di-
xerim) hac in re exemplum parentis tui
imitere. Is enim nemini fidebat, nemini
amicus erat. Itaq; nec sibi fidelem quen-
quam reperiebat: Sed metu & terroribus
exagitatus, in carcerem quodammodo
ipse se includebat.

Longè alia mens fuit Darii Persarum
Regis: qui cum nihil magis Regi com-
modum, necessariumq; duceret, quam a-
micos fideles: Septem elegit spectatae vir-
tutis Satrapas, qui in expediendis negotiis
publicis, Regis quasi manus & administri
forent. Idem amicum habuit Zopyrum,
in gratiam Darii nihil non aggredi atq; au-
dere paratum. Ut enim potentissimâ Ba-
bylonis urbem in Darii potestatem redi-
gere possit: nares sibi præcidit & auricu-
las, flagrisq; tergum suum concidit: atq;
ita Babylois astute imposuit à quibus
rece-

receptus & copiarum dux constitutus, urbem regi suo prodidit, alioqui forsitan inexpugnabilem futuram. Talibus ergo Darius amicis stipatus fuit: his consiliorum sociis regnum suum firmavit.

Idem Athenienses, cives mei intellexerunt: & si quam urbem deditione cepissent, virum aliquem bonum quasiverunt, qui ibidem Reipub. præset, & Atheniensibus amicus esset. Ita contra hostes, quantumvis multos, se defenderunt: & quietum imperium vel periculosissimis temporibus ad annos septuaginta, amicorum fidelium operâ retinuerunt.

Quæ cum ita sint: eandem, ô Rex, viam insistas, & primùm omni virtute civibus tuis præluceas: nec turpes voluptates amplectaris, nec morum asperitate, & savi-
tiâ gaudeas: sed ad pœnas piger, ad præmia velox sis. Deinde des operam, ut viros tibi adjungas peritos ac sapientes: quorum ductu & consiliis rempub. gubernare ne tepigeat. Sic enim florebit regnum tuum, & quasi tutissimo præsidio munitum erit: nec unquam tui nominis gloria intermoriatur. Postremò eos tibi famili-

ares

ares facito, quorum sit constans benevolentia & fides explorata : quiq; non tantum in prosperis tibi adulentur sed etiam in adversis rebus te non destituant. Hæc sunt, de quibus nostrâ voce te moneri licuit : quæ q; tu exitu ipso vera esse deprehendes.

DIONYS. Gratiam habeo, senex doctissime, pro tam salutaribus admonitionibus tuis. Operamq; dabo ut secundum illas negotia regni deinceps administrentur. Nam si jamdudum res nostræ aulicæ ita, ut tu vis, comparatæ fuissent : melius nobiscum actum fuisset. Quod verò neglectum est hactenus, id in posterum summâ curâ sarcietur, ac monitis tuis satisfiet. Nunc amabo, mi Plato, ad prandium venito mecum.

PLATO: Fiet, Rex, quod imperâsti,

Actus II. Scena 4.

SYMMACHUS CIVIS, HYBRISTES
Consiliarius.

Eône rem inter homines nunc rediisse, ut si quis mutuum quid dederit:
D pro

pro proprio fiat perditum? cum repetas enim, ex amico inamicum beneficio efficit tuo. Si magis exigere cupias, duarum rerum exoritur optio: ut vel illud perdas, quod credideris: vel illum amittas amicum. Quod mihi nunc usu venit. Nam civis quidam, cui pecuniam mutuò dedi, diem solutionis odiosè extrahit: ut bona cum gratia creditum ab eo recipere non possim: Sed necessitas imponatur regem per libellum supplicem adeundi, ut pro imperio debitorem meum cogat ad solvendum. Sed quis contra me hinc fert gradum? Regis videtur esse consiliarius, per quem commodè querelam meam ad ipsum regem deferam. Adibo, & alloquar hominem. Salve bone vir.

HYBRISTES Quid est? quid vis tibi?

SYMMACHUS Literas fero, quas regi Dionysio per te, nisi grave est, reddi velim.

HYBRISTES. Quid in illis scriptum est? recense mihi breviter.

SYMMACHUS. Est hic quidam civis, homo fidei lubricæ, notus mihi à multis annis. Is cum nuper de egestate sua mihi queritar etur, opemq; imploraret meam: dedi

dedi illi argentum mutuò. Nunc cùm re-
peto, homo tergi versari incipit, ac lon-
giorem petit solutionis terminũ, magno
quod cùm incommodo rei familiaris meæ.
Itaq; te oro, ut in hac re adjutor sis mihi.

HYBRIST: Quomodo? quid vis faciam tibi?
SYMMACHUS. Hasce literas ut regi des: quò
mihi reddatur, quod meum est.

HYBR: Quanta ergo debiti tui summa est?

SYMMACHUS. Decem minarum.

HYBRISTES. Juvabo te quidem pro
viribus. Sed scisne, quid opus sit mihi?

SYMMACHUS: Sciam, ubi mihi dixeris.

HYBR. Dimidia mina. Nam si nummos
haves, exequar jus tuum. Aliã ratione non
licet. Proinde si vis tibi à me opem ferri,
cùm argentata ad me accedito querimonia.

SYMMACHUS. Vide, avaritia quid faciat?
Quia nihil habeo, quod dem: negligitur
jus meum. Quid agam hinc miser? Pecunia
aliunde capienda vel scenore est interim.
Age, minam cras dimidiam certò accipies.
Modò libellum hunc regi tradas, ut is me
suo adjuvet patrocinio.

HYBR: Fiet, modò argenti memineris.

SYMMACHUS. Dabitur: nullus dubita.

H 2

Haud

Haud auspiciatò, quantum video, pedem huc tuli. Nam quæ hæc impudentia, quæ injuria est? Ne illic quidem ubi Sicilia Rex sceptrum gerit, sine argento quempiam adipisci posse quod est jus publicum? Quid ago? Nisi cras dimidiam afferam minam; de cæteris in dubium venio miser. Sed potius quàm totum amittam; illud quod postulat alicunde comparavero, & rapaci illi milvio (quod nec bene vertat) tanquam offam objecero.

Actus II. Scena 5.

DIONYSIUS, DION.

NUnquam credidi, Dion, tantâ Platonem excellere sapientiâ, quantum re ipsâ jam cognovi. Nam præclarè admodum mihi de Republica gubernanda visus est disserere. Itaq; iis, quæ monuit ac suavitè, libenter obsequar. Cùm verò inter alia præceperit, ut viros doctos in amicitiam nostram recipiamus, & ex illorum consiliis Rempublîcâ moderemur: non satis mecum constituere possum, ubi binam locorum illi faciles sint inventu?

Age

Age itaq; mi Dion (nam te multis annis in urbe liberalissimis doctrinis affluenti vixisse, & cum hominibus eruditissimis familiaritatem contraxisse, novi) demonstra mihi, ecquibus in civitatibus aut regionibus doctorum virorum sit copia?

DION. Cum voluptate, Rex Dionysi, tua verba audiui, quibus te virorum doctorum consuetudine gaudere ostendisti. Sic enim omnino tibi persuadeas, nec civitatem, nec regnum ullum consistere diu posse, si bonorum ac prudentum virorum destituatur consilio. Hoc autem tempore (quantum ego quidem sciam) non ita frequens est hominum eruditorum numerus. Plurimos enim a liberalium artium cultu absterret contemptus ille, qui bonas literas comitari solet. Quotus enim quisq; est hoc seculo, qui doctos in precio habeat? Longè verò plures reperiuntur, qui illos irrideant atq; exhibeant. In precio precium nunc est: dat census honores. Si enim quis bene nummat^o alicui fiat obviam: illi assurgitur, ille capite aperto honoratur: illi de viâ deceditur, illi plausus datur. Siquis verò homo doctus

D 3 occur-

occurrat: nã ille limis adspicitur, fucus in-
ers & inutile terræ pondus appellatur: nec
ei, si ædes locupletioris intret, penulã scin-
ditur: quamvis honoris & dicis causa fal-
vere jubeatur. Ex quibus luce meridianã
clarius est, propterea bonas artes jacere,
quia à plerisq; improbantur: certè non
eã, quã decebat, munificentia aluntur &
excitantur. Sed quicquid sit: Duos adhuc
superesse novi viros doctissimos atq; in-
nocentissimos, Pythagoricæ prudentiæ sa-
cris initiatos: quos equidem, quin præter
ceteros probaturus sis, nullus ambigo.
Iiq; inprimis intelligunt, quã cautè &
circumspectè in conciliandis amicitiiis sit
agendum. Quocirca si tuæ Maiestati pla-
cet: exquiram illorum sententiam & ex-
piscabor, utrum illis libeat aulam tuam
sectari, & munere consiliariorum fungi?

DIONYS. Placet consilium. Itaque ne-
cessa, dum hoc effectum dederis, eosq; in
regiam adduxeris: ut ego juxtã cum ipsis
prudenter de omnibus rebus consultare,
& regni salutem procurare queam.

Actus

Actus II. Scena 6.

DION, DAMON, PYTHIAS.

Satis quidem prosperè res succedunt,
Diis sic gratia : cùm rex noster, Platonis
cohortatione impulsus, animum adjiciat
ad Rempublicam non suo pre unius arbi-
trio, sed de consilio prudentum & doctorum
virorum gubernandam. Et commo-
dè sanè in mentem mihi venit Damonis
ac Pythiæ Pythagoreorum, quos sapien-
tiæ nomine passim audiui prædicari. Ac
nisi me oculi fallunt, ambo opportunè se
offerunt mihi obviam. Certè ii sunt. Ad-
ibo & alloquar. Incolumes vos advenire
gaudeo.

DAMON. Et te salvum atq; incolumem
optamus esse.

DION. Meministis procul dubio,
viri optimi, quos heri sermones inter nos
habuerimus, de vobis inter aulæ fami-
liares adsciscendis. Tantum enim effe-
ci apud Regem, ut vos in consiliario-
rum numerum cooptati, gravissimis
negotiiis expediendis unà mecum

D 4 ad.

adhiberemini Ne autem in primo (quod
ajunt) limine impingatis : néve ubi ad re-
gem ventum erit , pudor vos obstupe-
faciat : rectè vos monebo & amici officii-
um sequens : à rege vobis eam proposi-
tum iri quæstionem : Ecquorum uten-
dum sit consuetudine ? ecquibus aditus
ad regis amicitiam patère debeat ? ecquos
spes sit constantes ac sinceros futuros a-
micos ? Ad hanc interrogationem subji-
cienda vobis erit responsio. Itaq; ut satis
parati & præmeditati ad regem accedatis,
operam date.

DAMON. Quod nostri rationem ha-
bueris, optime Dion, Regiq; operam no-
stram non modò obtuleris, sed etiam
commendaveris : maximas, quas possu-
mus, tibi gratias agimus: neq; ulla hujus
beneficii tui memoriam delebit dies. Ad
propositam verò quæstionem quod atti-
net: securo atq; otioso animo te esse ju-
bemus. Quippe satis in his materiis exer-
citos nos esse confidimus. Etenim ego
& Pythias hic à puero amici fuimus: &
quid in legendis amicis potissimum spe-
ctare & sequi conveniat, exactè ut tene-
remus,

remus, omnes ingenii industriaeq; nervos
intendimus. Quod si Regi visum fuerit,
Reipubl. partem nobis gubernandam
committere: bonorum virorum officium
præstabimus, & totius regni commo-
dis pro virili parte consulimus.

PYTHIAS. Quamvis ego aularum con-
suetudine non usq; adeò delecter: tamen
quia fata nos educere videntur, non re-
pugnabo: nec in commissio munere fide-
m ac diligentiam meam ullo unquam
tempore patiar desiderari.

DION. Non dubito, quin Spartam ve-
stram præclarè sitis exornaturi, & Regis
expectationi per omnia satisfacturi.

Actus III. Scena I.

AMICITIA, DIONYSIUS.

Longum iter emensa sum, Rex poten-
tissime, & varias jamdudum peragra-
vi regiones, si qui fortè magnates ac prin-
cipes hospicio me exciperent, monitisq;
meis vacivas aures darent. Sed proh do-
dolor, pusillus est eorum numerus, qui
me non sunt dedignati. Itaq; in ipsam tan-
dem

D 5

dem